

JUSSFORMIDLINGEN

ETABLERT 1972

ÅRSRAPPORT FOR JUSSFOMIDLINGEN 2020

Innhold

FORORD	2
OM JUSSFORMIDLINGEN	3
HISTORIKK.....	3
ORGANISASJONEN	3
<i>Ansatte .....</i>	<i>3</i>
<i>Organisasjonsstruktur .....</i>	<i>5</i>
ARBEIDSFORM OG DRIFT	7
DRIFT UNDER PANDEMIEN	7
<i>Tidslinje.....</i>	<i>7</i>
<i>Smittverntiltak og konsekvensene av dem.....</i>	<i>8</i>
ÅPNINGSTIDER OG FERIEÅPENT	8
SAKSBEHANDLINGEN – SAKSFORLØP OG KVALITETSSIKRINGSRUTINER	9
<i>Saksinntak .....</i>	<i>9</i>
<i>Klientmottak og saksbehandling.....</i>	<i>10</i>
<i>Kvalitetssikringsrutiner.....</i>	<i>10</i>
UNDERGRUPPEARBEID OG ANNEN AKTIVITET	11
ØKONOMI	12
JUSSFOMIDLINGENS FINANSIERINGSKILDER	12
GENERELT OM ØKONOMIEN.....	13
KOMMENTARER TIL REGNSKAPET	13
<i>Resultatet i 2020 .....</i>	<i>13</i>
<i>Tilbakebetalingskravet for 2019.....</i>	<i>14</i>
<i>Jussformidlingens forvaltning av midler i 2020.....</i>	<i>14</i>
RETTSPOLITISK, RETTSOPPLYSSENDE OG OPPSØKENDE ARBEID I 2020	16
MARKEDSGRUPPEN.....	16
RETTSHJELPERGRUPPEN	1
RETTSPOLITISK UTVALG (RPU-GRUPPEN)	3
SAKSOMFANG OG STATISTIKK.....	7
ANSLAG OVER KOSTNAD PER SAK.....	7
MUNTlige SAKER	8
SKRIFTLIGE SAKER	9
<i>Fordeling av saker ut fra rettsområde .....</i>	<i>9</i>
<i>Inntekt .....</i>	<i>10</i>
<i>Gjeld.....</i>	<i>10</i>
<i>Utdannelse – høyeste fullførte utdanning .....</i>	<i>10</i>
<i>Klients relasjon til Jussformidlingen .....</i>	<i>10</i>
<i>Fordeling etter yrke .....</i>	<i>11</i>
<i>Alternativ til bistand fra Jussformidlingen .....</i>	<i>11</i>
MÅLOPPNÅELSE	11
<i>Tidligere innførte tiltak for bedre måloppnåelse .....</i>	<i>11</i>
<i>Jussformidlingens måloppnåelse i 2020.....</i>	<i>12</i>

Forord

Året 2020 har vært utfordrende for hele samfunnet. Dette året har satt organisasjonen, våre ansatte og ikke minst for våre klienter på prøve. Jeg ønsker å takke for den forståelsen og tålmodigheten jeg har blitt møtt med av mine kollegaer, våre samarbeidspartnere og særlig klientene våre ofte er i en vanskelig livssituasjon fra før når de kontakter oss. Dette året har vist oss hvor viktig det er å møte hverandre på denne måten.

Pandemiåret har tvunget Jussformidlingen som organisasjon til å undergå flere endringer, for å tilpasse seg den nye hverdagen med hjemmekontor, digitale møter og fraværet av sosialt samvær i arbeidshverdagen. Samtidig kan vi se tilbake på året og vise til en positiv utvikling som har fornyet organisasjonen og gjort den bedre rustet for fremtiden.

I 2020 leverte Jussformidlingen kanskje sitt viktigste bidrag, et hørings svar til NOU 2020:5 *Likhet for loven*. I denne høringen har rettshjelputvalget kommet med et forslag til ny rettshjelplov. Dagens offentlige rettshjelpordning mener vi i Jussformidlingen har lenge hatt et sterkt behov for revidering. Dagens rettshjelpordning lever ikke lenger opp til sitt formål, men det er ikke for sent å gjøre noe med det.

Organisasjonen har hatt et annerledes driftsår, hvor vi til sammenligning med tidligere år endelig fant et økonomisk pusterom til å gjøre flere nødvendige og sårt etterlengtede investeringer i organisasjonen. Samtidig avsluttet vi dette året med et underskudd som følge av at det ble fremmet et tilbakebetalingskrav for ubrukte midler i 2019, et krav som også omfattet midler vi fikk tildelt i 2019 til bruk i 2020. Dette viser hvor uheldig dagens tildelingsordning er, hvor det bevilges midler på årlig basis. Dette fordi tiltak som Jussformidlingen aldri kan spare opp ubrukte midler til neste prosjektår for slik å gjøre større investeringer i organisasjonen, alle tildelte midler må brukes samme år og tiltakets økonomiske behov skal vurderes hvert år uavhengig av hverandre – noe som fraviker hvordan det er i virkeligheten.

På tross av de utfordringene Jussformidlingen har hatt i 2020, viser statistikken fra dette året at det likevel ikke har gått på bekostning av kvaliteten på arbeidet vi leverer. Dette skyldes i stor grad saksbehandlernes enorme pågangsmot og innsats i dette året.

Avslutningsvis ønsker jeg å takke alle som bidrar til at Jussformidlingen kan fortsette sitt arbeid med å bistå de personene i samfunnet som trenger vår hjelp aller mest.

Michelle Danker
Daglig leder

Bergen, 1. april 2021

Om Jussformidlingen

Historikk

Jussformidlingen – studentenes juridiske formidlingstjeneste – ble startet i 1972. Formålet var og er tredelt: Jussformidlingen har som formål å yte juridisk bistand til privatpersoner, gi jusstudenter relevant arbeidserfaring og ved erfaring kartlegge hvilket behov det er for rettshjelp og slik kaste lys over hvilke sosiale grupper som er de mest trengende.

Mye har endret seg siden starten i 1972. Sakstilfanget har økt enormt, fra 88 saker i 1972 til om lag 3000 per år i perioden fra 2013 til 2016, og videre til dagens gjennomsnitt på rundt 6000 henvendelser per år fra 2017. Utviklingen viser at det er et stadig økende behov for gratis rettshjelp.

Jussformidlingen er i all hovedsak finansiert gjennom tilskudd fra Justis- og beredskapsdepartementet ved Statens sivilrettsforvaltning, men mottar også støtte fra blant annet Bergen kommune, Velferdstinget Vest, Bergesenstiftelsen og Universitetet i Bergen.

Jussformidlingen er en selvstendig organisasjon, men har et tett samarbeid med Universitetet i Bergen. Universitetet bidrar med lokaler og administrative og tekniske tjenester. Det juridiske fakultet stiller sine vitenskapelige ansatte til disposisjon for oss i vårt arbeid.

Siden grunnleggelsen har Jussformidlingen hatt som mål å arbeide for de gruppene som ikke har hatt tilgang til tilfredsstillende rettshjelp eller som av andre grunner opplever terskelen for å oppsøke annen juridisk rådgivning som høy. Vår statistikk viser at vi i stor grad oppnår dette målet. Hovedandelen av våre klienter har lav årsinntekt, er utenfor arbeidsmarkedet eller er i en livssituasjon som gjør det utfordrende å skaffe seg annen form for rettshjelp.

Organisasjonen

Jussformidlingen består av totalt 30 ansatte, hvor 22 av dem er saksbehandlere. Arbeidet som saksbehandler er frivillig og strekker seg over ett år, deretter får fire av saksbehandlerne mulighet til å forlenge sitt engasjement hos oss med ytterligere et halvt år ved å fortsette som faggrupeledere. Organisasjonen har i tillegg til en daglig leder også tre deltidsansatte i administrasjonen som er viderekomne studenter med tidligere erfaring som saksbehandler hos Jussformidlingen.

Ansatte

Saksbehandlere

Saksbehandlerne opphold hos oss strekker seg over ett år og samtlige ansatte er viderekommende jusstudenter ved Universitetet i Bergen, med unntak av daglig leder.

Hver enkelt saksbehandler følger sin sak fra første klientmottak og frem til saken er klar for å avsluttes. Den enkelte student har et selvstendig ansvar for sin egen saksportefølje og fremdriften, og utarbeider alt skriftlig arbeid selvstendig. Studentene skal drøfte sakene sine med andre saksbehandlere underveis i arbeidet, i tillegg har de også mulighet til å sparre med Jussformidlingens daglig leder og de vitenskapelige ansatte ved Det juridiske fakultet.

Saksantallet for den enkelte ligger på rundt 30 saker, men dette varierer noe, blant annet basert på hvor stor og ressurskrevende hver enkelt sak er. Saksbehandlerne behandler saker innenfor flere forskjellige rettsområder, noe som sikrer at arbeidet er variert og læringsutbyttet stort.

1. semester – Ingrid Helene Nedretvedt Nesse, Åse-Marie Hansen Arild, Madeleine Kamjord, Erlend Mathias Mangelrød Claudi, Hizkil Ahmad Daud Khan, Vatan Spahija, Dorte Brukbak Borgen, Lasse Fredriksen Winther, Ola Marin Abrahamsen, Johannes Ørn Thorsteinsson, Miriam Kjeldset Siverts, Line Skeie Hylleseth.

2. semester – Marichen Blom-Bakke Frøstrup, Camilla Barth, Henriette Rinvik Spinnangr, Matilde Mork Henden, Ida Katrine Lindevik, Pia Kjelsrud Johansen, Emma Kristine Lausund, Rebecca Hagerud Münster, Maria Ulvin Halvorsen og Ida Christiansen Jordan.

Frivillighet

For dette praksisåret som saksbehandler gis det 30 studiepoeng i valgfaget *JUS325 Rettshjelp* ved Universitetet i Bergen, gitt at saksbehandleren har hatt minst 20 godkjente saker og den avsluttende rapporten som leveres i slutten av oppholdet godkjennes av universitetet. Summen studiepoeng som tilkjennes etter ett år hos Jussformidlingen tilsvarer ett studiesemester. Det andre semesteret medfører derfor forsinkelse i studentenes studieprogresjon og må derfor finansieres uten stipend fra Lånekassen. For å muliggjøre engasjementet hos oss ble det i 2020 gitt en månedlig utbetaling på 6000 kroner til saksbehandlerne under praksisåret.

Omgjort til en timelønn på 159,38kr, som er den timelønnen som gis under feriearbeidet, blir antallet betalte timer i måneden 37,5. Det tilsvarer i underkant av 9,5 betalte timer i uken. Saksbehandlerne er pålagt å jobbe minst fire timer hver dag, noe som tilsvarer totalt 20 timer i løpet av en uke. Vi ser imidlertid at stillingen som saksbehandler i praksis utgjør en fulltidsjobb. Arbeidet som saksbehandler hos Jussformidlingen bærer derfor et sterkt preg av frivillighet fra saksbehandlernes side. Arbeidsmengden ved Jussformidlingen er og lar seg vanskelig kombinere med studier eller annet arbeid.

Faggruppe

Faggruppen består av tidligere saksbehandlere i Jussformidlingen som fortsetter videre et tredje semester i en deltidsstilling med fast oppmøte hver fredag. De ansatte i faggruppen er ansatt i seks måneders engasjement av gangen, med bytte i februar og august hvert år.

Faggruppen i 2020 bestod av leder for *Rettspolitisk utvalg*, leder for *Rettshjelpergruppen*, leder for *Markedsgruppen* og *Seminaransvarlig*. Informasjon om undergruppene og seminarene blir redegjort for nedenfor.

Ved siden av primæroppgavene som er å lede *saksbehandlerlunsj* og *klubb* hver fredag, består oppgavene også av å lede undergruppens arbeid eller ha det overordnede ansvaret for seminarene, opplæring av nye saksbehandlere og planlegge faglunsjer. Faggruppen bistår ellers daglig leder ved behov og deltar i *Arbeidsutvalget*.

Vårsemester – Oda Follesø Sønnervik, Cecilie Sjølie, Eline Hammerlund Fangel og Yngvild Groth Farsund

Høstsemester – Sofie Rud Jacobsen, Anny Bjornes, Tuva Sørby og Benjamin Westbye Pedersen

Administrasjon

Daglig leder – Michelle Danker

Nåværende daglig leder startet i stillingen i august, og overtok for Kim Lihaug Gabrielsen som var daglig leder frem til juni.

Daglig leder er utdannet jurist med tidligere arbeidserfaring fra Kriminalomsorgen som saksbehandler og HR-rådgiver. Daglig leder har ansvar for administrasjon, daglig drift, budsjett og regnskap. I tillegg er daglig leder den nærmeste overordnede og har personalansvaret for alle ansatte ved Jussformidlingen. Daglig leder fungerer også som juridisk og taktisk rådgiver for saksbehandlerne og har det overordnede ansvaret for kvalitetssikring av våre rutiner.

Kontormedarbeidere – Marte Odberg Vollan, Vegard Nerland og Cecilie Andrea Løvseth Arnesen

Kontormedarbeiderne er deltidsansatt med én fast arbeidsdag i uken. Kontormedarbeiderne bistår daglig leder i den daglige driften ved å betjene resepsjonen hver mandag eller fredag. I 2020 har alle stillingene vært besatt av tidligere saksbehandlere fra Jussformidlingen, som har hatt deltidsjobben ved siden av fulltidsstudiet sitt ved Det juridiske fakultet i Bergen. Kontormedarbeider er timelønnet.

Organisasjonsstruktur

Allmøtet

Allmøtet er Jussformidlingen sitt høyeste organ. Alle saksbehandlerne er medlemmer av allmøtet og har møteplikt, tale- og stemmerett. Det holdes jevnlig allmøte, hver 3. uke. Daglig leder har møteplikt, talerett og forslagsrett.

Viktige saker for Jussformidlingen tas opp på allmøtet. Det er imidlertid ingen begrensinger på hvilke saker som tas opp her. Dette er i tråd med prinsippet om at Jussformidlingen er en demokratisk organisasjon med flat struktur hvor alle ansatte skal ha mulighet til å påvirke driften.

Arbeidsutvalget

Arbeidsutvalget har til oppgave å følge opp administrasjonen og dens arbeidsutførelse. Arbeidsutvalget består av av allmøteleder, tillitsvalgt og faggruppen. Arbeidsutvalget fungerer som Jussformidlingens styre og støtte til daglig leder.

Verv

Ved siden av arbeidet som saksbehandler skal andresestemers saksbehandlerne i tillegg ha et verv som tildeler dem et ekstra ansvar og oppgaver. Vervene innehas av en saksbehandler i et halvt år. Her gis en nærmere beskrivelse av de viktigste vervene i organisasjonen.

Allmøteleder

Allmøteleder har som oppgave å planlegge, kalle inn, og lede allmøtene og møtene i arbeidsutvalget. I 2020 var Cecilie Andrea Løvseth Arnesen og Ida Katrine Lindevik allmøteledere.

Tillitsvalgt

Tillitsvalgt har ansvaret for å gi råd til daglig leder i personalspørsmål, samt representere de ansatte overfor daglig leder dersom det er behov for det. Tillitsvalgt deltar også i intervjukomitéen ved ansettelse av nye saksbehandlere. Johannes Rødseth Breck og Pia Kjelsrud Johansen var tillitsvalgte i 2020.

Verneombud

Verneombudet har hovedansvaret for vårt HMS-arbeid i samråd med daglig leder og har et ekstra ansvar for teknisk utstyr hos oss. I 2020 var Benjamin Westbye Pedersen og Matilde Mork Henden verneombud.

Pandemiansvarlig

I forbindelse med den økte smittespredning av koronaviruset (Covid-19) i Norge, har Jussformidlingen måtte legge om sin drift og innføre strengere rutiner. Det er i den sammenheng opprettet et nytt verv som pandemiansvarlig. Personen skal, i samråd med daglig leder, sikre at driften av Jussformidlingen er i samsvar med de til enhver tid gjeldende smittevernregler fastsatt av myndighetene.

Revisorgruppen

Revisorgruppen består av to personer. Formålet til revisorgruppen er å ha en kontrollerende funksjon overfor daglig leders arbeid knyttet til organisasjonens økonomi. Revisorgruppen skal sjekke budsjett og revidert budsjett, samt kontrollere regnskapet i tråd med god regnskapsskikk så langt det er mulig og etter sitt beste skjønn.

Arbeidsform og drift

Jussformidlingen holder til i lokaler i Sydneshaugen 10, som er stilt til rådighet av Universitetet i Bergen.

Det mest sentrale i Jussformidlingen sin virksomhet er den kvalitetssikrede, skriftlige saksbehandlingen.

I tillegg til en inngående skriftlig saksbehandling, blir et stort antall juridiske spørsmål besvart via telefon og direkte i resepsjonen. I disse tilfellene får klienten generell veiledning om regelverket. Dersom klienten har krav på annen rettshjelp eller kan få bedre bistand av andre, får klienten videre hjelp i form av henvisning til andre relevante parter eller instanser.

Jussformidlingen har det siste året hatt et økt fokus på god muntlig veiledning via telefon eller i resepsjon, dette for å gjøre personene som tar kontakt mest mulig selvhjulpne. Videre avgrensers vi i større grad hvilke typer saker vi tar inn for skriftlig behandling, dette for bedre å kunne bistå de som trenger gratis rettshjelp mest.

Drift under pandemien

Tidslinje

Som følge av den økende smittespredningen av koronaviruset og den nasjonale nedstengingen av samfunnet i mars dette året, stengte Jussformidlingen også kontoret fra 12. mars. Siden da har alle ansatte i organisasjonen kun vært samlet på kontoret i 12 av de 42 resterende ukene det året.

Jussformidlingen har tidligere ikke operert med hjemmekontor, derfor var ikke de tekniske løsningene på plass ved stengingen i mars. Driften vår stanset dermed helt opp den første tiden etter nedstengingen. Etter hvert som vi fikk på plass de tekniske løsningene kunne saksbehandlerne gjenoppta arbeidet med sine eksisterende klienter, sakene de allerede hadde tatt inn før nedstengingen. Jussformidlingen kunne imidlertid ikke ta imot nye saker i denne perioden, ettersom det allerede var utfordringer med å få på plass et digitalt alternativ til den kvalitetssikringsprosessen, gjennomlesinger og kommisjoner, som vi vanligvis pleide å gjennomføre via fysiske møter på kontoret.

Fra 13. mars og frem til 20. april jobbet alle ansatte ved Jussformidlingen hjemmefra. Fra 20. april delte vi saksbehandlerne i to, hvor de arbeidet annenhver dag på kontoret og hadde faste plasser der. Dette tiltaket ble opprettholdt frem til sommerferien. Fra 28. april åpnet vi også for henvendelser via telefon, og fra begynnelsen av mai begynte vi å ta inn saker til videre skriftlig behandling.

Fra 27. juli lettet vi på noen av tiltakene, slik at alle saksbehandlere kunne jobbe på kontoret hver dag. Dette ble opprettholdt frem til 22. september, hvor vi grunnet en markant økning i smittetrykket gikk over til kontorrulling igjen. Resten av høsten hadde vi fire uker i oktober med tilnærmet ordinær drift, før kontorrulling måtte iverksettes igjen. Hvilken kontorordning og andre smitteverntiltak som ble iverksatt ble vurdert fortløpende basert på gjeldende smitteverntiltak og med bakgrunn i det lokale smittetrykket. Driften har i all

hovedsak siden 22. september vært med kontorrulling hvor saksbehandlerne har hatt 1-3 dager på kontoret i løpet av en uke.

Smittverntiltak og konsekvensene av dem

Gjennom året har Jussformidlingen forsøkt å gjennomføre foredrag eller markedsturer, men smittesituasjonen har gjort at det meste har blitt avlyst. Denne siden av Jussformidlingens ordinære drift har derfor vært nesten fraværende dette året som følge av koronaviruset.

Siden mars har vi hatt flere smitteverntiltak som ikke er lettet på, slik som ingen fysiske klientmottak, faste kontorplasser, forsterket renhold og en justerbar maksgrense på antall ansatte i lunsjrommet. Alle kommisjoner for godkjenning av brev har vært digitale siden mars, og de øvrige møtene i Jussformidlingen har med få unntak blitt gjennomført digitalt. Videre har vi i perioder med høyere smittetrykk også stengt fellesareal som klientmottaksrom og telefonvakt, for å begrense antall felles kontaktflater. Ansatte har gjennom dette året hatt muligheten for å arbeide hjemmefra ved behov eller ønske.

De strakstiltakene vi måtte iverksette i mars har hatt innvirkning på antallet muntlige henvendelser vi har hatt i 2020, ettersom telefonvakt fra 12. mars til 28. april var stengt. Perioden uten åpen telefonvakt har i sin tur hatt innvirkning på hvor mange saker vi kunne ta inn til videre til skriftlig behandling, inntak som vi heller ikke gjenopptok før i starten av mai.

Etter at telefonvakt åpnet igjen 28. april har vi likevel måttet redusere telefonvakt med to timer hver uke de ukene vi hadde kontorrulling, ettersom det rent praktisk ikke lot seg gjøre å gjennomføre telefonvaktene med de ordinære åpningstidene for telefonlinjen. Statistikken viser likevel at avviket mellom antall henvendelser i 2020 og tidligere år ikke er så stort som forventet, særlig sett i lys av telefonlinjen var stengt i nærmere halvannen måned.

Årets resultater viser at Jussformidlingen har klart å opprettholde sitt tilbud knyttet til den muntlige veiledningen. Vi har likevel ikke klart å unngå de hindringene helt eller delvis hjemmekontor medfører. I 2020 behandlet vi betydelig færre saker skriftlig enn året før. Selv om vi etter hvert fikk de tekniske løsningene på plass, slik at saksbehandlerne kunne jobbe hjemmefra, er organisasjonen og våre kvalitetssikringsrutiner bygd opp under forutsetning om fysisk tilstedeværelse på kontoret. Dette har naturligvis gjort at saksbehandling hjemmefra har vært mer tidkrevende enn hva det er ved ordinær drift, særlig sett i lys av studenter flest ofte bor i kollektiv. Likevel har ikke dette vært til hinder for at saksbehandlerne har utført arbeidet sitt på en samvittighetsfull måte, til tross for at de har måttet gi avkall på flere ting selv.

Åpningstider og ferieåpent

Jussformidlingen holder åpent for klientmottak fra mandag til torsdag, kl. 09.00-15.00 på mandager og tirsdager og kl. 09.00 til kl. 17.00 på onsdager og torsdager. Til vanlig er resepsjonen betjent av to ansatte som tar imot innkommende telefonsamtaler, ringer opp personer som har sendt inn henvendelser på vår nettside og besøkende som møter fysisk i våre lokaler.

På fredager har Jussformidlingen to faste saksbehandlermøter og hver tredje fredag gjennomfører vi også *allmøtet* den dagen. Denne dagen er resepsjonen betjent av en kontormedarbeider.

Foruten å holde stengt i én uke i påsken og tre uker i juleferien, holder vi vanligvis stengt én uke hvert semester for gjennomføring av vår rettspolitiske uke, to uker i året i forbindelse med vår seminarturne og i tillegg i opplæringsuken for nyansatte saksbehandlere som finner sted to ganger i året. I sommerferien og deler av juleferien holder Jussformidlingen fortsatt åpent for generelle henvendelser og kan ta inn saker som skal behandles etter ferien. Dette er ekstraarbeid som saksbehandlerne kan melde seg til å ta og det er timelønnet. Vi ser at antallet henvendelser i feriene holder seg på tilnærmet samme nivå som de øvrige månedene i året, noe som viser at behov for retts hjelp ikke avtar i fellesferien eller i høytidene.

Ved ordinær drift er det totalt ti uker i året hvor telefonvakt er stengt til fordel for vårt rettspolitiske arbeid, opplæring og kompetanseheving av ansatte og i forbindelse med de ordinære høytidene. I 2020 gjennomførte vi ikke de seminarturner verken på vår- eller høstsemesteret, dermed holdt vi telefonvakt åpen ytterligere to uker dette året.

I 2020 holdt telefonvakt åpent i 44 av årets 52 uker.

Saksbehandlingen – saksforløp og kvalitetssikringsrutiner

Saksinntak

Saksinntaket vårt starter med at potensielle klienter kontakter oss på telefon eller møter opp i våre lokaler. I tillegg kan de sende inn saken sin via vår nettside og blir da oppringt av oss for en nærmere vurdering av saken. I telefonvakt/resepsjonen gir saksbehandlerne generell veiledning. Et stort antall saker blir løst allerede på dette stadiet, ofte fordi innringer kun trenger informasjon om hvilke rettsregler som er relevante og generell veiledning er tilstrekkelig for å besvare spørsmålene de måtte ha.

Sakene innenfor rettsområder vi har definert som våre kjerneområder, tilbyr vi ytterligere bistand i form av videre skriftlig behandling. I de sakene som er innenfor våre kjerneområder, eller hvor det foreligger velferdsmessige hensyn, tas saken inn for videre skriftlig behandling hos oss.

I 2017 definerte Jussformidlingen derfor organisasjonens kjerneområder, dette for lettere kunne avgjøre hvilke saker vi bør ta videre til skriftlig behandling. Kjerneområdene til Jussformidlingen er per i dag arbeidsrett, trygd- og sosialrett, utlendingsrett, husleierett (leietakere og fremleiere) og straffegjennomføringsrett. Saker innenfor disse rettsområdene prioriteres derfor særlig ettersom disse sakene vanligvis er av stor velferdsmessig betydning for den enkelte.

I vurderingen av hvorvidt det foreligger velferdsmessige hensyn som tilsier at vi bør ta saken inn til videre behandling, ser vi på personens livssituasjon. Det innbefatter blant annet forhold som inntekt, inntektskilde, tvistesummens størrelse sett opp mot inntekten,

forsørgerbyrde, sivilstatus, formue og gjeld. Videre ser vi også på personens mulighet for å vinne frem med saken på egenhånd eller til få annen rettslig bistand.

Formålet med grovsilingen som skjer i telefonvakten/resepsjonen er å sikre at vi i større grad skal kunne yte gratis rettshjelp til de i samfunnet som har størst behov for slik bistand, ettersom antallet henvendelser er stort og rettsområdene de søkes om bistand med er bredt.

Klientmottak og saksbehandling

I de sakene som tas inn for videre behandling hos oss, setter vi i første omgang opp et klientmottak med den saksbehandleren som får saken. Klientmottaket er klienten og saksbehandlerens første møte, hvor det formelt innledes et klientforhold til personen.

Dersom saksbehandleren under klientmottaket oppdager forhold som tilsier at saken ikke bør tas inn til videre behandling, eksempelvis at saken ligger utenfor våre kjerneområder eller at de velferdsmessige hensynene ikke lenger gjør seg gjeldende, kan saken avvises her. Dersom alle inngangsvilkår er oppfylt, signerer klienten en klientkontrakt og eventuelle fullmakter, og saksbehandleren kan begynne å arbeide med saken.

Den enkelte saksbehandler har et selvstendig ansvar for sin egen saksportefølje og utarbeider alt skriftlig arbeid selv, samtidig som sakene drøftes med kollegaer. Studentene har også mulighet til å sparre med Jussformidlingens daglig leder og de vitenskapelige ansatte ved Det juridiske fakultet underveis i arbeidet. Alt av Jussformidlingens skriftlig arbeid kvalitetssikres i fellesskap før utsendelse. Våre brev må godkjennes på et kommisjonsmøte før det sendes ut.

Jussformidlingen bistår klientene våre på flere måter, både ved utarbeidelse av motparts brev, partrepresentasjon overfor motpart i eksempelvis arbeidsforhandlinger og i forum som Husleietvistutvalget og Forlikrådet. I saker hvor vi vurderer klientens krav som ikke tilstrekkelig dokumentert eller kommer frem til at klienten ikke har et krav, mottar klienten en utredning istedenfor et motparts brev. I saker utenfor våre kjerneområder er hovedregelen at vi skriver utredninger, men kan beslutte å skrive motparts brev. I utredningen går vi gjennom saken ved å redegjøre for relevante rettsregler og vurderer klientens krav opp mot det.

Kvalitetssikringsrutiner

Arbeidet med sakene gjøres i hovedsak av saksbehandler alene, men vår arbeidsform oppmuntrer saksbehandlerne til å drøfte sakene sine underveis med kollegaer. Vi har faste ukentlige møter, *saksbehandlerlunsj* og *klubb*, som ledes av faggruppeliderne og hvor alle saksbehandlere deltar.

På saksbehandlerlunsj gjennomgår alle saker som er tatt inn til videre skriftlig behandling den uken. Saksbehandlerne skal i den sammenheng vurdere sin habilitet og videre skal de i fellesskap godkjenne sakene som tatt inn, dette å sikre lik inntakspraksis. Videre brukes saksbehandlerlunsjen til å beslutte det i fellesskap hvilke saker det skal skrives motparts brev eller utredning i. På det etterfølgende møtet, klubb, kan saksbehandlerne drøfte sakene sine med kollegaene i mindre grupper hvor spørsmål av både juridisk og taktisk art kan besvares.

Alle eposter og brev skal gjennomleses av minst to saksbehandlere før utsendelse eller kommisjonsmøte. Gjennomleserne skal bestå av en førstesemesters og en andresemesters saksbehandler, og begge skal godkjenne eposten eller brevet.

Brev med våre juridiske vurderinger skal etter gjennomlesning av to saksbehandlere behandles på et kommisjonsmøte for endelig godkjenning. På kommisjonsmøtene deltar én vitenskapelig ansatt fra det juridiske fakultetet og minst fem saksbehandlere - hvorav minst to av dem er saksbehandlere i sitt andre semester. Her blir alle brev lest høyt, og taktikk og juridiske vurderinger diskutert av deltagerne. Denne ordningen medfører naturligvis noe lengre saksbehandlingstid, men til gjengjeld er dette en kvalitetssikring som gjør at vi kan bistå klientene mer inngående, i mer komplekse saker og i et bredere rettslig spekter enn hva som ellers hadde vært mulig.

Undergruppearbeid og annen aktivitet

Alle saksbehandlere ved Jussformidlingen skal i tillegg til sine oppgaver med saksbehandling delta aktivt i undergruppene *Markedsgruppen*, *Retts Hjelpergruppen* eller *Rettspolitisk utvalg*. Undergruppene opprettholder et tett samarbeid da gruppenes arbeidsområde overlapper, eksempelvis ved at markedsgruppen står på stand når retts Hjelpergruppen holder rettsopplysende foredrag. Hvilket arbeid hver undergruppe utførte i løpet av 2020 omtales nærmere fra side 16.

Fellesseminar og seminarturer

Hvert år deltar Jussformidlingen på et fellesseminar med de andre studentrettshjelptiltakene i Norge; Jusshjelpa Nord-Norge, Juridisk rådgivning for kvinner og Juss-Buss. Tidligere var også Jusshjelpa Midt-Norge del av dette samarbeidet, men måtte legge ned driften i 2019.

Retts Hjelper tiltakene rullerer på å arrangere seminaret. I november 2020 var det Jussbuss som arrangerte vårt årlige fellesseminar med faglig påfyll og erfaringsutveksling. Dette året var temaet for fellesseminaret retts Hjelperordningen i Norge. Grunnet koronaviruset og smittverntiltakene ble arrangementet gjennomført delvis digitalt. Jusshjelpa i Norg-Norge og Jussformidlingen deltok via streaming, mens Jussbuss og Jurk delte på lokalene hvor foredragsholderne møtte opp. Erfaringsutvekslingen mellom tiltakene retter seg mot hvordan de ulike retts Hjelper tiltakene gir retts Hjelper og på årets fellesseminar presenterte også hvert tiltak sitt syn på høringen *NOU 2020:5 Likhet for loven* hvor det foreslås at retts Hjelperloven reformeres.

Tidligere har Jussformidlingen hvert semester arrangert et utenlandsseminar der alle Jussformidlingens ansatte, bortsett fra de tre kontormedarbeiderne, er med. Formålet med utenlandsseminarene er tredelt.

For det første er seminarene et viktig element i opplæringen av saksbehandlerne. På seminarene står alltid kursene og intern workshop i fokus. Vi behandler et bredt spekter av rettsområdet som stadig er i endring, og det er behov for kontinuerlig fornying av kunnskapen i organisasjonen.

For det andre er seminaret en viktig del av erfarings- og kompetanseoverføringen mellom saksbehandler- og faggruppekullene, for å beholde vår organisatoriske hukommelse. Halvparten av saksbehandlerne skiftes ut hvert semester. Det betyr at hvert kull har ett semester, et halvt år, på å lære alt før de igjen skal lære opp neste kull. Slikt sett er Jussformidlingen en skjør organisasjon, og det skal bare ett saksbehandlerkull til for at viktige rutiner og kunnskap går tapt. Dette er også en av grunnene til at vi har seminaret hvert semester.

For det tredje fungerer seminaret som en form for kompensasjon til saksbehandlerne, som gis istedenfor lønnsøkning. I 2020 fikk hver saksbehandler 6000kr brutto utbetalt hver måned for å jobbe i en fulltidsstilling. Sammenlignet med de andre studentdrevne rettshjelptiltakene har saksbehandlerne hos Jussformidlingen dårligere økonomiske vilkår. Jussformidlingen har valgt å yte deler av vederlaget til de ansatte i form av utenlandsseminar og fellesseminar. Seminarene fungerer derfor som en påskjønnelse utover den lave lønnen saksbehandlerne har. Seminaret bedrer også det psykososiale arbeidsmiljøet, og gir en ekstra motivasjon til saksbehandlerne og sikrer en god samarbeidskultur i organisasjonen.

Kostnaden for disse seminarturene har over tid blitt kuttet hvert år. I 2020 tillot ikke smittesituasjonen noen reise det første semesteret, men i det andre semesteret fikk vi bestilt en innenlandsreise, til Svolvær, som også skulle kombineres med markedsføring og saksinntak. Denne turen ble beklageligvis ikke gjennomført da det ble innført strengere tiltak noen dager før avreise. Kostnaden for denne turen ble høyere enn hva vi vanligvis bruker per seminatur, men dette skyldes at reiser innenlands koster mer enn å reise til billigere land som ligger i den østlige delen av Europa. Til gjengjeld var det i hovedsak de ubrukte midlene fra seminaturen som skulle ha funnet sted på vårsemesteret som ble brukt. Kostnadene for å utsette turen ble dekket med midler fra velferdstilskuddet som var satt av i budsjettet til de ansatte.

Faglunsjer

Opplæring står som sentralt under hele engasjementet ved Jussformidlingen. Vi pleier vanligvis å arrangere flere ulike kurs og faglunsjer for alle saksbehandlerne, der vi inviterer eksterne fagpersoner til å holde foredrag om tema aktuelle for Jussformidlingen. Flere av foredragsholderne er tidligere saksbehandlere eller ansatte ved Det juridiske fakultet i Bergen.

I løpet av 2020 har ikke Jussformidlingen hatt mulighet til å arrangere så mange kurs eller faglunsjer som vi vanligvis gjør. Dette skyldes i all hovedsak at smittesituasjonen store deler av dette året ikke åpnet for slike sammenkomster. Det ble imidlertid helt i starten av året avholdt et forhandlingskurs med Camilla Bernt, et internt seminar for Jussformidlingen om forbedring av kunnskapsoverføring i mai og i august dette året, i opplæringsuken, avholdt et skrivekurs for saksbehandlerne med Johannes Mella.

Økonomi

Jussformidlingens finansieringskilder

Justisdepartementet er Jussformidlingens største bidragsyter, hvor vi i 2020 mottok totalt 4.000.000kr. De årlige tildelingene fra Justisdepartementet kan spores helt tilbake til 1987.

Vi mottar imidlertid også midler fra andre finansieringskilder.

I 2020 mottok vi 125.000kr fra Velferdstinget vest for vårt arbeid rettet mot studenter på Vestlandet, en nedjustering på 5.000kr fra 2019. Videre mottok vi i likhet med året før 191.800kr i økonomisk støtte fra Bergen kommune for 2020. Universitetet i Bergen bidro også økonomisk ved å dekke salæret til kommisjonslederne og ved å stille sine lokaler til disposisjon for oss.

I likhet med tidligere år mottok vi for 2020 totalt 125.000kr fra Bergesenstiftelsen for vårt humanitære arbeid. Denne utbetalingen fant imidlertid sted i november 2019. Dette vil bli omtalt nærmere nedenfor i forbindelse med våre kommentarer til årets regnskap da det har vært hovedårsaken til årets økonomiske resultat.

Generelt om økonomien

Jussformidlingens ressurser er i hovedsak knyttet opp i flere faste utgifter som personalkostnader, programvare og lisenser, samt andre nødvendige data- og teletjenester. Videre har vi andre løpende utgifter direkte knyttet til saksbehandlingen, slik som kostnadene til papir og utskrifter, porto og påfyll av kontorrekvisita. Disse faste utgiftene sikrer at vi kan opprettholde vår alminnelige drift med juridisk veiledning overfor enkeltpersoner.

Jussformidlingen er et rettshjelptiltak som er blitt en etablert del av dagens tilbud om gratis rettshjelp, men vi er fortsatt avhengig av å motta økonomisk støtte hvert år ettersom vi ikke har noen inntektsgivende aktiviteter i organisasjonen. Jussformidlingens drift tar derfor utgangspunkt i at vi ikke går inn med en egenandel, men vi mottar heller ikke ytelser for tjenesten vi tilbyr. Jussformidlingen er avhengig av å ha en viss egenkapital av hensyn til blant annet organisasjonens behov for løpende likviditet. Det er derfor nødvendig med en økonomisk margin ettersom inntektsgrunnlaget vårt vil kunne variere fra år til år.

Med bakgrunn i den erfaringen Jushjelpa i Midt-Norge gjorde seg i 2019 i sin nedleggingsprosess, har Jussformidlingen sett hvor ressurskrevende det er å legge ned et rettshjelptiltak av denne typen. Den egenkapitalen vi har hatt de siste årene er ikke tilstrekkelig for å legge ned driften på en så trinnvis og forsvarlig måte som vi ønsker, dersom det skulle bli nødvendig i fremtiden. Målet er at ved en eventuell nedleggelse skal dette skje på en gradvis og skånsom måte over 3-6 måneder, av hensyn til både ansatte og klientene våre.

Kommentarer til regnskapet

Resultatet i 2020

Jussformidlingen hadde ved inngangen til 2020 ei positiv overføring på 997 114 kroner. Vi hadde i 2020 et overforbruk på 282.456kr. Dette førte til at våre oppsparte midler ble redusert til 714 658 kroner i løpet av 2020.

Årsaken til årets underskudd skyldes i all hovedsak tilbakebetalingskravet vi mottok fra Statens sivilrettsforvaltning som kom på totalt 298.021kr. Dette tilbakebetalingskravet ble fremsatt som følge av at Jussformidlingen i 2019 hadde et underforbruk av samme størrelse.

Tilbakebetalingskravet for 2019

Tilbakebetalingskravet fra Statens sivilrettsforvaltning kom som følge av at det gjenstod ubrukte midler ved slutten av driftsåret 2019. Årsaken til underforbruket skyldes flere forhold. Det året mottok vi en forsinket innbetaling på 50.000kr som knyttet seg til et fellesseminar i 2018 vi hadde fått tildelt øremerkede midler til. Videre mottok vi en engangssum på 75.000kr fra Juristforbundet som var betinget av å bli brukt det året.

I tillegg mottok vi tildelingen fra Bergesenstiftelsen på 125.000kr for 2020 i november 2019. Midlene fra Bergesenstiftelsen var dermed midler som skulle brukes neste prosjektår. Tilbakebetalingskravet vi mottok fra Statens sivilrettsforvaltning ble imidlertid beregnet ut fra Jussformidlingens overskudd i sin helhet, uten at det var tatt høyde for at deler av disse midlene kunne være fra andre finansieringskilder og for et annet prosjektår.

Tilbakebetalingskravet ble fremsatt i slutten av mai da forrige daglig leder hadde sine siste dager i stillingen og ved nåværende daglig leders oppstart i august ble kravet betalt. Lederbyttet har naturlig nok vært deler av årsaken til at dette forholdet ikke er oppdaget tidligere. Det var ved gjennomgang av regnskapet for 2020 at nåværende daglig leder undersøkte tilbakebetalingskravet nærmere, da Jussformidlingen fikk et større underskudd enn hva daglig leder hadde regnet med. Underskuddet ble en naturlig følge av at det i budsjettet for 2020 på uriktig måte var ført inn inntekt fra Bergesenstiftelsen. Denne inngikk i våre oppsparte midler fra 2019.

Jussformidlingen kommer til å rette en henvendelse til Statens sivilrettsforvaltning vedrørende de 125.000kr vi mottok fra Bergesenstiftelsen i desember 2019, som skulle forvaltes i driftsåret 2020. Dette forholdet er derfor i skrivende stund ikke endelig avklart.

Jussformidlingens forvaltning av midler i 2020

Jussformidlingens økonomiske situasjon i 2020 skilte seg fra tidligere år med bakgrunn i den arbeidssituasjonen koronaviruset satte oss i dette året. De ansatte i organisasjonen har store deler av dette året enten hatt fullt hjemmekontor eller arbeidet under en kontorrulleringsordning.

Periodene med helt eller delvis hjemmekontor har naturligvis hatt innvirkning på hvor mange saker vi har kunnet behandle både muntlig, via telefonvakt, og skriftlig ettersom Jussformidlingens arbeidsform i stor grad baserer seg på fysisk tilstedeværelse i våre lokaler og med andre kollegaer til stede. Av den grunn har Jussformidlingen i 2020 hatt lavere utgifter knyttet til en rekke poster som knytter seg direkte saksbehandlingen, slik som kontorrekvisita og andre forbruksvarer, telefoni- og kopieringsutgifter. På den annen side ble Jussformidlingen ved gjennomgang av regnskapet for 2020 oppmerksom på en ekstra kopieringsutgift på 24.000kr som universitetet fakturer oss for, som det ikke var tatt høyde for i budsjettet. I 2020 falt tilnærmet all vår reisevirksomhet bort, noe som medførte sparte reiseutgifter og markedsføringsutgifter.

Koronaviruset påførte oss imidlertid noen uventede ekstra utgifter i 2020 som opprinnelig ikke var budsjettet for. Ettersom Jussformidlingens lokaler er av eldre, enkel standard, hadde vi ikke tilstrekkelig gode sanitære forhold – særlig i lys av at vi var i en pandemi. Med bakgrunn i smittesituasjonen ble det installert en oppvaskmaskin på tekjøkkenet og montert

en vask på et av våre toalett. Videre måtte vi grunnet gjeldende smitteverntiltak på daværende tidspunkt leie lokaler for å gjennomføre vårt halvtårsmøte i mai og årsmøte i desember ettersom vi ikke hadde store nok lokaler og universitetet holdt stengt. Dette i seg selv utgjorde en ekstra, uplanlagt kostnad på over 30.000kr. Det er årsaken til at vi fikk et merforbruk på denne posten sett i forhold til budsjettet.

Smittesituasjonen gjorde også at den tradisjonelle seminarturen på våren utgikk, men det muliggjorde en innenlands seminartur på høsten. Kostnadsnivået for denne type reise i Norge ligger vesentlig høyere enn de tidligere destinasjonene Jussformidlingens seminarturene har hatt til østeuropeiske land. Likevel medførte den planlagte seminarturen i november ekstra kostnader i endringsgebyrer siden økt smittetrykk og endring av de nasjonale tiltakene gjorde at turen måtte flyttes til etter nyttår. Samtidig bør det trekkes frem at merforbruket knyttet til seminarturen er av tilsvarende størrelse som de ubrukte midlene av velferdstilskuddet for dette året. Jussformidlingen har altså ikke brukt mer midler på sine ansatte til seminartur eller velferd enn hva som var budsjettet i starten av året.

Utenom de særlige forholdene som skyldes koronaviruset, har situasjonen gjort at Jussformidlingen fikk økonomisk pusterom til å gjøre flere investeringer dette året. Vi kjøpte inn hev/senk-pulter til alle saksbehandlere dette året. Regnskapet viser et overforbruk på denne posten, men det skyldes at det i 2019 ble det gjort et innkjøp av pulter som ikke kom med på det årets regnskap.

Videre kjøpte Jussformidlingen i 2020 inn nye dataskjermer slik at alle kontorplasser har to skjermer. Dette var et nødvendig innkjøp ettersom vi i 2019 gikk over til å benytte oss av *Sikker adgang til forskningsdata og e-infrastruktur (SAFE)* for oppbevaring og behandling av klientinformasjon. SAFE er et eget lukket datasystem som ikke er koblet til nett, noe som innebærer at saksbehandlerne trenger en skjerm for å ha oppe SAFE hvor klientinformasjon og sakens dokument er tilgjengelig og en annen for å utføre rettskildesøk. Videre måtte vi i 2020 bytte ut to av våre datamaskiner etter at Universitetet i Bergen varslet oss om at de var av en gammel årsmodell som ville bli koblet av universitets nettverk i 2021. Det må påregnes tilsvarende utskifting de neste årene også.

Den stadige endringen av arbeidssituasjonen dette året gjorde budsjettplanleggingen krevende, og av den grunn ble budsjettet revidert i henholdsvis januar, mai og november det året. Det er budsjettet i mai og november som fremlegges i årsrapporter, da det er disse som best reflekterer driftsplanleggingen dette året.

Rettspolitisk, rettsopplysende og oppsøkende arbeid i 2020

Markedsgruppen

Markedsgruppen består av syv saksbehandlere og én leder. Markedsgruppens oppgave er å markedsføre Jussformidlingen best mulig for potensielle klienter, samarbeidspartnere og andre profesjonelle aktører. I tillegg ønsker vi å være et attraktivt praksistilbud for jusstudenter ved Universitetet i Bergen.

Våren 2020 ble Markedsgruppen ledet av Oda Follesø Sønnervik. Høsten 2020 ble den ledet av Tuva Sørby.

Promotering

Jussformidlingen har opprettholdt og videreutviklet sin virksomhet på sosiale medier, sammenlignet med tidligere år. Det er i hovedsak Facebook og Instagram som anvendes av oss. I tillegg benytter vi innimellom en twitterkonto for å promotere rettspolitiske standpunkter og artikler. Jussformidlingen har også en egen nettside hvor den siste tidens aktivitet på Facebook-side også vises på nettsiden.

Jussformidlingen har oppnådd et rekordhøyt antall «likerklikk» på Facebook-siden vår. I løpet av året 2020 har antall følgere økt fra rundt 5000 til dagens nivå på totalt 5816 følgere. I 2019 forsøkte Jussformidlingen for første gang forsøkt å promotere organisasjonen ved hjelp av sponsede innlegg på Facebook, og konklusjonen er at dette har vært en stor suksess. Dette ble derfor gjentatt på våren i 2020. Økningen i antall følgere på våren, totalt 775, var merkbart høyere enn hva det var på høsten hvor vi ikke benyttet oss av betalt promotering. Det semesteret fikk vi bare 41 nye følgere. Det viser at promotering via Facebook er et viktig verktøy for å nå ut til flere personer, både knyttet til vår rettsopplysende og rettspolitiske aktivitet så vel som vår alminnelige saksbehandling.

I høst har vi i tillegg inngått en avtale med Studvest om profilering på deres nettside. Vi har derfor et sidebanner på forsiden på nettsiden deres, som kan sende interesserte videre til vår nettside for mer informasjon. I sidebanneret har vi fremhevet de rettsområdene som er særlig aktuelle for studenter, nemlig arbeidsrett og husleierett. Denne skal være tilgjengelig på nettsiden i hele høst og vil forhåpentligvis bidra til at flere innenfor vår målgruppe blir gjort kjent med oss og muligheten for å ta kontakt med oss for juridisk bistand.

Videre ser vi at våre rettspolitiske artikler også er en viktig ressurs når det kommer til å spre ordet om Jussformidlingen som organisasjon. Vi opplever alltid en liten økning av antall henvendelser fra klienter i tiden etter at vi har fått noen artikler på trykk i media. I tillegg forsøker vi å delta på arrangement som er relevant for vår klientgruppe, slik at vi på den måten også kan markedsføre oss og vårt arbeid.

Klientrekruttering

Jussformidlingen setter ikke vilkår om hvor i landet, eller i verden, klientene kommer fra. De øvrige studentrettshjelpiltakenes tilhørighet gjør likevel at vi naturlig nok retter hovedfokuset mot Vestlandet. Ettersom vi holder til i Bergen kommer de fleste av våre klienter herfra, men vi gjennomfører likevel oppsøkende reiser til andre kommuner på den vestlige delen av landet.

Markedsgruppen setter hvert semester opp en markedsføringsplan hvor temaet for våre ukentlige publiseringer hver uke fastsettes og ansvaret for det fordeles. Planen utarbeides i tett samarbeid med leder for det rettspolitiske utvalget og for rettshjelpergruppen.

Våre ukentlige publiseringer på Facebook og Instagram har varierende innhold, men retter seg i all hovedsak mot tema som er relevant for vår klientgruppe. Det kan være informasjon om hvordan vi arbeider, dagsaktuelle rettslige problemstillinger, rettspolitiske artikler og høringsvar, eller korte rettsopplysende innlegg. Dette er gjør vi for å opplyse Målgruppen vår på en effektiv måte om deres rettigheter innenfor de områdene som er særlig aktuelle for denne gruppen. Dette er noe vi vil fortsette med i 2021 ettersom vi erfaringsmessig har fått flere henvendelser fra klienter etter disse innleggene.

Tradisjonen tro har Markedsgruppen også i 2020 laget en rettsopplysende adventskalender hvor alle saksbehandlere kommer opp med et relevant tema. Hver dag i adventstiden, og frem til og med juleaften, publiserte vi ett rettsopplysende innlegg. Responsen på dette tiltaket har alltid vært positiv og stor.

Vi har videre pleid å arrangere åpen dag på Jussformidlingen i forkant av hver søknadsfrist for å jobbe som saksbehandler hos oss, men grunnet smittesituasjonen laget vi i stedet en omvisningsvideo og en «Q&A»-video som ble publisert på Instagram og Facebook. På denne måten fikk også andre, utover potensielle nye saksbehandlere, mulighet til å få et innblikk i hva Jussformidlingen jobber med og hvordan vi gjør det.

Nytt for året 2020 er markedsgruppens arbeid knyttet til utforming av plakater for Jussformidlingen. På høsten ble det satt ned et utvalg innad i markedsgruppen som innhentet tilbud fra ulike personer som kunne designe nye plakater til oss. Det ble utarbeidet tre varianter av plakaten, med informasjon om Jussformidlingen og våre kjerneområder på både norsk og engelsk. En plakat retter seg spesifikt mot husleierettslige tvister, en annen om arbeidsrettslige tvister og den tredje mot avslag på søknader. Disse plakatene ble denne høsten hengt opp ulike steder i Bergen sentrum relevant for vår klientgruppe og sendt per post til flere relevante samarbeidspartnere.

I 2020 ble Jussformidlingens plakater hengt opp eller sendt til følgende steder:

Fengsel

Agder Fengsel avd. Froland
Bastøy fengsel
Bergen fengsel
Bjørgvin fengsel
Haugesund fengsel
Hustad fengsel
Lyderhorn overgangsbolig
Sem fengsel
Stavanger fengsel
Trondheim fengsel
Vik fengsel
Ålesund fengsel
Åna fengsel

Steder i Bergen

Fretex AFP Bergen
Robin Hood huset
Politiet
Psykologisk fakultet ved Sammen-legene
Husleietvistutvalget (HTU)
Studentsenteret i Bergen
Engen Helsestasjon
Coop Extra

Universitetet og høyskoler

Universitetet i Stavanger
NTNU Gjøvik
Norges Miljø- og biovitenskapelige universitet
NTNU
Universitetet i Agder
Høyskolen i Volda
Universitetet i Sørøst-Norge

Øvrige steder i landet

Nav Skien
Fretex jobb og oppfølging: Bergen, Oslo, Trondheim og Sandnes
Fattighuset Oslo
Oslo kommune fri rettshjelp
Selvhjelp for innvandrere og flyktninger (SEIF): Bergen, Oslo, Kristiansand, Ålesund, Trondheim, Stavanger og Tromsø
Foreningen for fangers pårørende (FFP); Trondheim og Oslo
Batteriet i Kristiansand, Nord-Norge, Vest-Norge, Oslo og Sør-Norge
Fattighuset i Oslo

Deltagelse på andre arrangement

Som de pleier, arrangerte Bergen Pride (eller «Regnbuedagene») igjen en parade i Bergen. I 2020 ble denne paraden gjennomført digitalt. I likhet med foregående år deltok mange av Jussformidlingens saksbehandlere her for at Jussformidlingen skulle vise støtte og synliggjøre seg. Videre har markedsgruppen, i tett samarbeid med retthjelpergruppen, reist til Bergen fengsel for å holde foredrag for innsatte og ellers være tilgjengelig for å svare på spørsmål en til en med de innsatte.

Vanligvis pleier vi også å stå på stand ved Studentsenteret ved Universitetet i Bergen i fadderuken sammen med mange andre studentorganisasjoner. Dette var imidlertid ikke anbefalt i år grunnet smittesituasjonen. Jussformidlingen deltok imidlertid på *Studenttorget* 11. august, hvor arrangementet ble gjennomført digitalt ved at hver organisasjons presentasjon ble streamet.

Videre deltok medlemmer av markedsgruppen med stand på *Karrieredagen* i Bergen, som vanligvis pleier å bli avholdt i Grieghallen. I år var deltagelsen vår digital, men grunnet endringer fra arrangørens side kunne Jussformidlingen beklageligvis ikke delta da det

kolliderte med vår *Rettspolitiske uke*. Nytt for 2020 er vår deltagelse i Studentersamfunnets julekalender, hvor inviterte organisasjoner skulle bidra med en video med en gåte.

Vi er også aktive med stand på *Arbeidslivsdagen* (ALD) på Det juridiske fakultet i Bergen, og i 2020 ble det gjennomført digitalt. Videre skulle Jussformidlingen også delta på *Springbrettets* karrieredag, som er et arrangement som blir avholdt hver høst i Grieghallen i Bergen for studenter. Det er alltid mange som ønsker informasjon om sine rettigheter knyttet til husleierett og arbeidsrett, eller som er interessert i stillingen som saksbehandler hos oss.

Rettshjelpergruppen

Rettshjelpergruppen består av åtte saksbehandlere og en leder. Rettshjelpergruppens oppgave er oppsøkende og rettighetsopplysende arbeid rettet mot vår klientgruppe, med et særlig fokus på de mest sårbare gruppene som har størst behov for juridisk rådgivning.

Våren 2020 ble Rettshjelpergruppen ledet av Yngvil Groth Farsund. Høsten ble rettshjelpsgruppen ledet av Sofie Rud Jacobsen.

Samarbeidspartnere

Jussformidlingen har de siste årene rettet sin oppsøkende virksomhet mot ulike institusjoner som har samme målgruppe som oss. I 2020 Jussformidlingen valgt å videreføre samarbeidet med flere aktører hvor det er etablert et godt og velfungerende samarbeid, i tillegg til å få på plass nye samarbeidspartnere.

Videreførte samarbeidspartnere

- ***Bergen fengsel:*** Innsatte i fengsel er en særlig sårbar gruppe ettersom de er underlagt frihetsberøvelse som omfatter flere former for restriksjoner, slik som tilgangen til internett og fri telefonbruk. Dette gjør det særlig utfordrende for dem å finne frem til juridiske kilder eller motta juridisk veiledning. Den opprinnelige avtalen med fengselet har vært et fast besøk med innsatte en gang i måneden. Besøket består av to deler, et foredrag etterfulgt av muligheten for en til en samtaler med de innsatte hvor de kan motta generell veiledning tilsvarende den generelle juridiske rådgivningen vi gir i resepsjonen i våre lokaler. Antall gjennomførte besøk i løpet av året har imidlertid blitt sterkt redusert som følge av fengselets iverksette smitteverntiltak.
- ***Papillon:*** De tilbyr en møteplass for minoritetsjenter og er et sted hvor de kan finne egen identitet og tilhørighet i et nytt land. Deltakerne får tilbud om å delta på alt fra aktiviteter som sang og dans, til norskopplæring og arbeidstrening. Vi bidrar med å avholde foredrag der og besvare spørsmål fra de oppmøtte, og vanligvis fungerer en av de oppmøtte som tolk for oss ved behov.
- ***Ny sjanse:*** Dette er et tilbud for innvandrere med behov for grunnleggende kvalifisering for å komme i arbeid. Programmet kan inneholde norskopplæring, arbeidspraksis, yrkesopplæring og rettsledelse. Hos *Ny sjanse* brukes det tolk ved gjennomføring av våre foredrag og ved etterfølgende spørsmål.

- **Nygård skole voksenopplæring:** Dette er et voksenopplæringsssenter for fremmedspråklige som lærer norsk. Målet er å hjelpe deltakerne å mestre det norske språket og kulturen bedre, slik at de i større grad kan delta i det norsk samfunns- og arbeidslivet. Våre foredrag for studentene her inngår som en del av samfunnsfagundervisningen der. I 2020 undersøkte vi muligheten for å fortsette med våre foredrag via en digital plattform, men det viste seg å bli utfordrende da dette er en gruppe med større språkutfordringer og med dårligere tilgang til digitale hjelpemiddel.

Nye samarbeidspartnere

- **Skreiv verden vest:** Dette er en organisasjon som arbeider for integrering av skeive mennesker med minoritetsbakgrunn. Det er en særlig sårbar gruppe som har flere utfordringer, både knyttet til arbeid, bolig, samt rettigheter knyttet til opphold i Norge. Samarbeidet med Skeiv verden vest ble etablert i august, men grunnet smittesituasjonen har vår aktivitet her også vært redusert grunnet smittesituasjonen. Det er imidlertid et uttalt ønske fra organisasjonens daglige leder at vi viderefører det nyetablerte samarbeidet.
- **Springbrettet, «Karrieredagene 2020»:** Vi ble invitert til å holde et foredrag om arbeidsrett, rettet mot studenter. Springbrettet ønsket å bruke vårt foredrag til å opplyse studenter om deres rettigheter i sitt første møte med arbeidsgivere. Det planlagte foredraget på Karrieredagene ble avlyst av Springbrettet med bakgrunn i smittespredningens utvikling på dette tidspunktet.
- **Det akademiske kvarteret (Kvarteret):** Kvarteret er studentenes kulturhus i Bergen. Huset drives av et par hundre frivillige, hvor det tilbys et bredt utvalg arrangementer årlig. Kvarteret stiller med gratis lokaler slik at vi kan arrangere foredrag ennen aktivitet der.
- **Bergen offentlig bibliotek:** Vi skulle etter planen avholde et foredrag på biblioteket i Bergen, som ville være åpent for alle. Dette arrangementet ville biblioteket også promotere gjennom sine kanaler. Det planlagte arrangementet ble beklageligvis avlyst da smitteverntiltakene omfattet blant annet nedstengning av alle bibliotek.

Rettsopplysende foredrag og innlegg

En av hovedoppgavene til rettshjelpergruppen er å holde foredrag for ulike samfunnsgrupper som har behov for rettshjelp innenfor de områdene som Jussformidlingen ønsker å rette seg mot. Deltakerne benytter også anledningen til å stille andre juridiske spørsmål enn hva som relaterer seg til foredraget, og videre får de vår kontaklinformasjon til senere bistand.

I løpet av 2020 hadde Jussformidlingen avtalt totalt 31 rettsopplysende foredrag innen husleierett og arbeidsrett. Foredraget om arbeidsrett var tilpasset til å ta opp særlige relevante problemstillinger i lys av de utfordringene pandemien har skapt i arbeidslivet. Det ble gjennomført totalt 11 foredrag i løpet av året. De øvrige planlagte foredragene ble avlyst av samarbeidspartnerne som følge av de praktiske utfordringene koronaviruset og smitteverntiltakene skapte.

I 2020 var det planlagt foredrag hos følgende organisasjoner:

- Lyderhorn overgangsbolig, Kriminalomsorgen (*avlyst*)
- Bergen fengsel, Kriminalomsorgen (*1 stk gjennomført*)
- Nav Bergen sør (FIA) (*avlyst*)
- Nygård skole voksenopplæring (*avlyst*)
- Papillon (*5 stk gjennomført*)
- Skeiv verden vest (*2 stk gjennomført*)
- Ny sjanse (*1 stk gjennomført*)
- Batteriet (*1 stk gjennomført*)
- Bergen offentlig bibliotek (*avlyst*)
- Det akademiske kvarteret (*1 stk gjennomført*)
- Vågan bibliotek (*avlyst*)

I tett samarbeid med markedsgruppen ble det i løpet av dette året også lagt ut en rekke kortfattede og rettsopplysende innlegg på sosiale medier, både Facebook og Instagram, om ulike tema relevant for våre forskjellige klientgrupper.

Videre gjennomførte rettshjelpergruppen i løpet av høsten dette året en total gjennomgang og oppdatering av alle faglige artikler som ligger ute på Jussformidlingens nettside. Dette arbeidet ble kvalitetssikret ved gjennomlesning av to saksbehandlere og endelig godkjenning på en kommisjon med alle medlemmene i rettshjelpergruppen.

Rettspolitisk utvalg (RPU-gruppen)

Hovedoppgaven til det rettspolitiske utvalget er å styrke sårbare gruppers rettsstilling ved å sette søkelys på rettslige utfordringer i samfunnet, i tillegg til å være med å utvikle rettstilstanden ved å delta i samfunnsdebatten som en aktivt og seriøs aktør. Våre bidrag kommer i form av høringsuttalelser, debatter i regi av Jussformidlingen og ved publisering av artikler i lokale så vel som riksdekkende medier.

Våren 2020 ble Rettspolitisk utvalg ledet av Cecilie Sjølie. På høsten ble gruppen ledet av Benjamin Westbye Pedersen.

Høringsuttalelser

I løpet av året som var har Jussformidlingen fortsatt sitt arbeid med fortløpende å vurdere og eventuelt utarbeide høringsuttalelser til alle høringer som vi får tilsendt eller som faller innenfor de rettsområder vi jobber innenfor. I løpet av 2020 ble det skrevet totalt tre høringsuttalelser.

Året 2020 ble det utarbeidet noen færre hørings svar enn vi vanligvis pleier, det er flere grunner til dette. For det første medførte omleggingen av driften vår til en ordning med hjemmekontor til at saksbehandlernes kapasitet ble redusert da alminnelig saksbehandling hjemmefra tok lengre tid enn normalt. Videre har vi merket oss at det i løpet av de siste året har vært en reduksjon i antall høringer som er relevante for Jussformidlingen å uttale seg om, en observasjon som også ble gjort året før – i 2019. Det som har utpreget seg særlig i 2020 er at en stor andel av høringer har hatt en svært kort frist. Jussformidlingen mener dette er uheldig da det avskjærer vår mulighet til å komme med høringsuttalelser. RPU-

gruppen har kvalitetssikringsrutiner som skal sikre et godt faglig nivå på våre hørings svar, men dette forutsetter at vi har tilstrekkelig tid til dette.

RPU-gruppen har i samarbeid med Markedsgruppen fortsatt arbeidet med å publisere høringsuttalelsene og artiklene vi skriver vår nettside og siden vår på Facebook. På denne måten når vi ut til enda flere med våre synspunkter.

I 2020 sendte vi tre høringsuttalelser:

- *Forslag til endringer i utlendingsloven og utlendingsforskriften – utvisning og tilleggstid for permanent oppholdstillatelse* (Marius Kjærnsli, Cecilie Andrea Løvseth Arnesen og Benjamin Westbye Pedersen)
- *NOU 2020:5 Likhet for loven* (Henriette Rinvik Spinnangr, Maria Ulvin Halvorsen og Camilla Barth)
- *Forslag til endringer i utlendingsforskriften – vedtaksmyndighet i saker om bortvisning etter EØS-regelverket* (Vatan Spahija og Miriam Kjeldset Siverts)

Rettspolitisk uke, debatter og artikler

På våren var det, grunnet smittesituasjonen og usikkerheten knyttet til det, ikke aktuelt å arrangere den tradisjonelle rettspolitiske debatten Jussformidlinger pleier å ha. RPU-gruppen startet likevel med godt mot arbeidet med å arrangere debatten på høsten. Temaet for Jussformidlingens planlagte debatt var innsyn i strafferettsaker, særlig da mediadekningen av strafferettsaker. Debatt deltagerne og dato for arrangementet var allerede fastsatt da smittesituasjonen lokalt i Bergen forverret seg og nye tiltak gjorde det umulig å gjennomføre paneldebatten. På bakgrunn smittesituasjonen i Bergen gjennom året var det ikke mulig for Jussformidlingen å gjennomføre noen rettspolitisk debatt.

Rettspolitisk uke blir hvert år avholdt én gang på våren og én gang på høsten. I den rettspolitiske uken jobber alle i Jussformidlingen utelukkende med rettspolitisk arbeid, da særlig skiving av artikler. I 2020 fikk Jussformidlingen publisert en rekke rettspolitiske artikler som retter seg mot vår målgruppe eller som belyser problemstillinger som er relevant for denne gruppen mennesker.

I 2020 fikk vi publisert 23 artikler:

- «**Navs praksis er ikke en rettsstat verdig**» av Yngvil Groth Farsund
Publisert i *Bergens Tidende* den 04.01.20,
<https://www.bt.no/btmener/debatt/i/g7QQaq/Dette-er-ikke-en-rettsstat-verdig>
- «**Drømmejobben har gått konkurs – hva nå?**» av Cecilie Andrea Løvseth Arnesen
Publisert i *Studvest* den 14.01.20,
<https://www.studvest.no/drommejobben-har-gatt-konkurs-hva-na/>
- «**Arbeidsgiver eier ideene dine, men har du krav på betalt?**» av Andrea Utne Tveter
Publisert i *Teknisk Ukeblad* den 22.01.20,

<https://www.tu.no/artikler/arbeidsgiver-eier-ideene-dine-men-du-har-krav-pa-betaling/482558>

- **«Hvor lett er det å vinne fram i egen metoo-sak? Det kommer an på hvem som tafser på deg»** av Asbjørg Evydatter Breines
Publisert i *Bergens Tidende* den 23.01.20,
<https://www.bt.no/btmeninger/debatt/i/wPLdEG/metoo-saker-boer-ikke-bare-behandles-i-domstolene>
- **«Kjæresten din kan spionere på deg»** av Tuva Sørby
Publisert i *Dagbladet* den 27.01.20,
<https://www.dagbladet.no/kultur/kjaeresten-kan-spionere-pa-deg/72061565>
- **«Influensere må ansvarliggjøres»** av Tuva Sørby
Publisert i *Dagsavisen* den 20.04.20,
<https://www.dagsavisen.no/debatt/influensere-ma-ansvarliggjoeres-1.1702515>
- **«Alt er avlyst – hva nå?»** av Jens Marius Kjærnsli
Publisert i *Dagbladet* den 30.04.20,
<https://www.dagbladet.no/kultur/alt-er-avlyst--hva-na/72412053>
- **«De store dagpengetaperene»** av Victor Ulland
Publisert i *Studvest* den 06.05.20,
<https://www.studvest.no/de-store-dagpengetaperne/>
- **«Videovisninger krever årvåkenhet av leietakere»** av Emma Kristine Lausund
Publisert i *Universitas* den 07.05.20,
<https://universitas.no/debatt/67050/videovisninger-krever-arvakenhet-av-leietakeren/>
- **«Slutt på fakturaskrekken?»** av Matilde Mork Henden
Publisert i *E24.no* den 13.05.20,
<https://e24.no/privatoekonomi/i/50KlrE/slutt-paa-fakturaskrekken>
- **«Du har sagt opp sjølv»** av Vegard Nerland
Publisert i *Juristen* den 28.05.20,
<https://juristen.no/fag/2020/05/«du-har-sagt-opp-sjolv»>
- **«Arbeidsgiver trekker meg i lønn – er dette lov?»** av Johannes Breck
Publisert i *Studvest* den 02.06.20,
<https://www.studvest.no/arbeidsgiver-trekker-meg-i-lonn-er-dette-lov/>
- **«Er det på tide å lovregulere permitteringsadgangen?»** av Benjamin Westbye Pedersen
Publisert i *Fri Fagbevegelse* den 04.06.20,
<https://frifagbevegelse.no/debatt/er-det-pa-tide-a-lovregulere-permitteringsadgangen-6.490.707743.413a4c62d7>

- **«Oppdrag for lovgiver»** av Ida Katrine Lindevik
Publisert i *Juristen* den 01.09.20,
<https://juristen.no/debatt/2020/08/oppdrag-lovgiver>
- **«Vi trenger lovregulering som setter rammer for arbeidsgivers styringsrett»** av Pia Kjelsrud Johansen
Publisert i *Fri Fagbevegelse* den 10.09.20,
<https://frifagbevegelse.no/debatt/vi-trenger-lovregulering-som-setter-rammer-for-arbeidsgivers-styringsrett-6.490.728291.a942060d59>
- **«Trenger denne loven oppussing nå?»** av Camilla Barth
Publisert i *Bergensavisen* den 05.10.20,
<https://www.ba.no/trenger-denne-loven-oppussing-na/o/5-8-1420977>
- **«Kjærlighet gjør blind – skriv samboerkontrakt»** av Marichen Frøstrup
Publisert i *Nettavisen* den 07.10.20
<https://www.dagbladet.no/meninger/for-stygg-for-jobben/73056356>
- **«Når kapteinen må selge sveler»** av Line Skeie Hylleseth
Publisert i *Bergens Tidende* den 14.10.20,
<https://www.bt.no/btmeneringer/debatt/i/dIOL01/naar-kapteinen-maa-selge-sveler>
- **«Er konsekvensen for brudd på markedsføringsloven i realiteten bare et gult kort?»** av Ingrid Helene Nesse
Publisert i *Bergens Tidende* den 31.10.20,
<https://www.bt.no/btmeneringer/debatt/i/mBRGJE/slike-reklamer-maa-straffes-hardere>
- **«Muggsopp – en husgjest til besvær»** av Åse-Marie Hansen Arild
Publisert i *Studvest* den 31.10.20,
<https://www.studvest.no/muggsopp-en-husgjest-til-besvaer/>
- **«For stygg for jobben»** av Marichen Frøstrup
Publisert i *Dagbladet* den 19.11.20,
<https://www.dagbladet.no/meninger/for-stygg-for-jobben/73056356>
- **«Galopperende sakskostnader er problematisk for rettsstaten»** av Lasse Winther
Publisert i *Rettt24* den 28.11.20,
<https://rett24.no/articles/galopperende-sakskostnader-er-problematisk-for-rettsstaten>
- **«Leietakers skjulte angrenerett»** av Maria Ulvin Halvorsen
Publisert i *Studvest* den 03.12.20,
<https://www.studvest.no/leietakers-skjulte-angrenerett/>

Saksomfang og statistikk

Anslag over kostnad per sak

I 2020 behandlet vi totalt 5946 henvendelser, hvor vi ga muntlig veiledning i 5473 saker og innledet til et videre klientforhold i 473 saker. Antallet saker vi har hatt i løpet av året 2020 er lavere enn året før, men dette skyldes ikke et redusert behov for gratis rettshjelp. Antall saker vi behandlet i 2020 bør sees i lys av at Jussformidlingen de første to månedene etter nedstengingen av samfunnet i mars ikke tok inn nye saker, og videre var driften i den resterende delen av året underlagt restriksjoner som hjemmekontor og fraværet av fysiske klientmøter.

Antallet muntlige henvendelser har holdt seg stabilt høyt, også sett i forhold til tidligere år. Nedgangen i antall skriftlige saker vi behandler er også i år en ventet følge av at vi de siste semestrene stadig har vært mer målrettet med hvilke saker vi tar inn til skriftlig behandling. Blant annet gikk vi i 2017 bort fra å tilby å sette opp testamenter og behandler som utgangspunkt ikke saker om arverett eller ekteskap/samboerforhold, med mindre saken ut fra en konkret vurdering fremstår som av stor velferdsmessig betydning. Det samme gjelder for saker innenfor tingsretten eller relatert til fast eiendom. Dette for i større grad rette bistanden vår mot saker som er av stor velferdsmessig betydning og for å kunne frigjør tid til å behandle mer omfattende eller komplekse saker enn tidligere.

I utregningen av kostnad per sak har vi lagt til grunn alle inntekter vi fikk utbetalt i 2020, og delt denne summen på antall muntlige og skriftlige saker. Det er viktig å merke seg at dette er en gjennomsnittlig kostnad per sak. Enkelte saker løses raskt, mens andre saker krever mer ressurser eksempelvis på grunn av vanskelighetsgrad.

I beregningen er det gjort fradrag i inntekten for tilbakebetalingskravet fra Staten sivilrettsforvaltning på kr. 298.021. Tilskuddet fra Bergesenstiftelsen for 2020, på kr. 125.000, medregnes derfor ikke ettersom tilskuddet ble utbetalt i 2019 og er omfattet av tilbakebetalingskravet det er gjort fradrag for. I beregningen er heller ikke våre oppsparte midler lagt til grunn som inntekt, da årets underskudd er en følge av at tilbakebetalingskravet ble betalt, noe det allerede er gjort fradrag for.

Totale inntekter 2020, etter fradrag	4 018 779
Antall saker	5946
Kostnad per sak	676 kr

Muntlige saker

Som det eneste studentdrevne rettshjelptiltaket i Vest-Norge, besvarer Jussformidlingen en rekke spørsmål per telefon eller direkte i våre lokaler ved oppmøte. Vår erfaring er at dette er en hensiktsmessig måte å arbeide på og effektiv ressursbruk. Dersom henvendelsen er av en slik art, omfang eller vanskelighetsgrad at skriftlig behandling og kvalitets sikring er nødvendig, blir saken tatt inn til videre vurdering for skriftlig bistand og eventuelt partsrepresentasjon.

For muntlige henvendelser registreres kun postnummer og rettsområde. Mange som kontakter oss ønsker å være anonyme, og vi mener det er viktig å kunne imøtekomme dette ønsket for å forbli et lavterskeltilbud. Besvarte henvendelser per rettsområde fordeler seg på følgende måte:

Rettsområder 2020	Antall	Prosent
Arv	466	8,5
Ekteskap	269	4,9
Barn og foreldre	140	2,6
Samboerforhold	136	2,5
Avtale-, kjøp-, salg- og forbrukerrett	639	11,7
Fast eiendom	389	7,1
Husleie	974	17,8
Erstatningsrett	137	2,5
Trygd- og pensjonsrett	295	5,4
Sosial- og helse rett	58	1,1
Gjeldsrett	163	3,0
Fengselsrett	17	0,3
Skatt- og avgiftsrett	47	0,9
Arbeidsrett	675	12,3
Utlendingsrett	110	2,0
Forvaltningsrett	126	2,3
Straffe- og politirett	245	4,5
Annet	262	4,8
Henvist (ikke juridisk)	26	0,5
Ukjent	299	5,5
Totalt	5473	100,0

Skriftlige saker

I 2020 behandlet vi totalt 473 saker, og den følgende statistikken er basert på de anonymiserte opplysningene klientene har gitt oss. Det er frivillig for klient å fylle ut statistikk skjema, noe som innebærer at enkelte velger å reservere seg fra å besvare hele eller deler av skjemaet. Likevel ser vi at de fleste besvarer spørsmålene, noe som gir oss verdifull statistikk fra pandemiåret.

Nedenfor vil vi belyse hvilke grupper som mottar juridisk bistand fra oss og hvilke problem de trenger hjelp med og hvilken livssituasjon de befinner seg i.

Fordeling av saker ut fra rettsområde

Rettsområder 2020	Kategori innenfor rettsområdet	Antall	Prosent for rettsområdet totalt
Trygderett	Annet trygd og pensjon	7	15,22 %
	Sykepenger	7	
	Uførestønad	21	
	Dagpenger og arbeidsavklaringspenger	22	
	Foreldre- og svangerskapspenger	7	
	Tilbakebetalingskrav	8	
Famile	Barnerett	0	0,42 %
	Ektefeller	0	
	Samboere	2	
	Skilsmisse	0	
Husleie	Depositum	25	27,70 %
	Opphør av husleieavtale	35	
	Inngåelse av avtale eller krav ved mangel	50	
	Betalingsmislighold av leie	7	
	Annet	14	
Tingsrett	Servitutter og veirett	1	1,06 %
	Sameie	0	
	Mangler fast eiendom	4	
	Annet fast eiendom	0	
Avtalerett	Annet avtalerett	10	12,26 %
	Mangelfull ytelse	24	
	Ugyldig avtale	3	
	Avtaletolkning	10	
	Kjøp og salg	11	
Erstatning	Annet erstatningsrett	8	5,29 %
	Tingskade	5	
	Forsikringsoppgjør	12	
Arbeid	Oppsigelse/avskjed	38	29,18 %
	Lønn/feriepenger	85	
	Andre tvister	15	
Utlendingsrett	Arbeids- og oppholdstillatelse	7	2,96 %
	Familiegjenforening	6	
	Annet	1	
Annet	Klage på advokat	1	4,86 %
	Fengselsrett	0	
	Sosialrett	9	
	Arverett	0	
	Gjeldsrett og pengekrav	8	
	Generell forvaltningsrett	2	
	Annet	3	
	Ubesvart	Rettsområde ukjent	5
Totalt		473	100,00 %

Inntekt

Klients inntekt i 2020	Antall	Prosent
0 - 100 000	70	15 %
101 000 - 246 000	146	31 %
247 000 - 300 000	71	15 %
301 000 - 400 000	60	13 %
401 000 - 450 000	41	9 %
Over 450 000	45	9 %
Ubesvart	1	0 %
Totalt	473	100 %

Gjeld

Klients gjeld	Antall	Prosent
0 - 100 000	179	38 %
101 000 - 500 000	150	32 %
501 000 – 1 000 000	38	8 %
1 000 000 - 2 000 000	47	10 %
Mer enn 2 000 000	59	12 %
Ubesvart	0	0 %
Totalt	473	100 %

Utdannelse - høyeste fullførte utdanning

Utdannelse	Antall	Prosent
Ikke fullført grunnskole	10	2 %
Grunnskole	64	14 %
Yrkesfaglig	54	11 %
Videregående skole	177	37 %
Universitet / høyskole (lavere grad)	127	27 %
Universitet / høyskole (høyere grad)	36	8 %
Ubesvart	5	1 %
Totalt	473	100 %

Klients relasjon til Jussformidlingen

Tidligere klient	Antall	Prosent
Ja	89	19 %
Nei	384	81 %
Ubesvart	0	0 %
Totalt	473	100 %

Fordeling etter yrke

Yrke	Antall	Prosent
Arbeidsledig	54	11 %
Trygdet/Nav	105	22 %
Elev / student	91	19 %
Arbeid i hjemmet	1	0 %
Selvstendig næringsdrivende	10	2 %
Arbeid heltid	136	29 %
Arbeid deltid	55	12 %
Pensjonist	17	4 %
Annet	4	1 %
Ubesvart	0	0 %
Totalt	473	100 %

Alternativ til bistand fra Jussformidlingen

Alternativer	Antall	Prosent
Advokat	62	13 %
Offentlig kontor	34	7 %
Forsøkt på egenhånd	120	25 %
Vet ikke	153	32 %
Ingenting / annet	102	22 %
Ubesvart	2	0 %
Totalt	473	100 %

Måloppnåelse

Tidligere innførte tiltak for bedre måloppnåelse

I 2017 besluttet Jussformidlingen at vi ikke lenger skulle tilby å opprette testament, videre ble det samme år vedtatt hva som skal være våre kjerneområder – noe som setter rammer for hvilke saker vi tar inn for videre skriftlig behandling og bistår med partsrepresentasjon. Kjerneområdene til Jussformidlingen i dag er arbeidsrett, trygd- og sosialrett, utlendingsrett, husleierett og straffegjennomføringsrett. Saker innenfor disse rettsområdene prioriteres særlig på bakgrunn av den velferdsmessige betydningen saken har for den enkelte.

I 2018 besluttet Jussformidlingen at partrepresentasjon kun skal skje i saker som omfattes av våre kjerneområder. Dette innebærer at i saker som faller utenfor våre kjerneområder skal det som utgangspunkt kun skrives en utredning av det rettslige spørsmålet klienten har. Utredninger er mindre ressurskrevende enn motparts brev og partrepresentasjon. På denne måten frigjøres ressurser til de sakene behovet for slik bistand er størst.

Det samme året ble også våre interne retningslinjer, om hvilke vilkår som må være oppfylt for at vi skal representere en klient i en sak som er utenfor våre kjerneområder, justert. Det skal i vurderingen vektlegges om saken er av særlig velferdsmessig betydning eller om det er

lite sannsynlig at klient vil være i stand til å vinne frem med sin sak uten vår hjelp. Det ble også besluttet å avgrense inntak av saker mot saker med innslag av skatte- eller avgiftsrettslige vurderinger.

I 2019 fikk Jussformidlingen i samråd med Universitetet i Bergen ved Det juridiske fakultetet endelig gjennomslag for å få senket minstekravet til antall saker en saksbehandler må ha behandlet i løpet av praksisåret for å få godkjent valgfaget *JUS325 Rettshjelp* ved universitetet. Bakgrunnen for dette ønsket var Jussformidlingen de siste semestrene har snevret inn rettsområdene eller type saker vi bistår i, noe som gjør at det er mer utfordrende for saksbehandlerne å nå minstekravet. Særlig sett i lys av at de sakene vi i dag behandler er mer omfattende og/eller komplekse enn hva det har vært tidligere, noe som krever mer tid. Med bakgrunn i minstekravet universitetet tidligere stilte om minst 40 saker, har det vært vanskelig å innføre de endringer som var nødvendig for å sikre bedre og mer målrettet rettshjelp.

Etter endring av minstekravet for saksbehandlerne ble det derfor i 2019 innført en veiledende inntektsgrense i saker utenfor våre kjerneområder. Fra og med januar 2020 har potensielle klienter med inntekt på over 400 000, og med saker som faller utenfor kjerneområdene våre, som hovedregel blitt henvist videre eller avvist. Det tas likevel en konkret vurdering hver gang vi mottar slike henvendelser, hvor det blant annet sees på klientens inntekt, gjeldsbyrde, forsørgerbyrde, arbeidssituasjon og bosituasjon.

Jussformidlingens måloppnåelse i 2020

I 2020 hadde klientene i 81 % av alle våre saker med skriftlig behandling en årsinntekt under 400.000kr, hvorav klient i 56 % av disse sakene hadde en inntekt under 300.000kr i året. Videre ser vi at i 2020 hadde klientene våre i 56 % av sakene våre, som behandles skriftlig, et inntektsgrunnlag som ikke stammer fra alminnelig arbeidsinntekt (arbeidsledige, trygdede/stønad fra Nav, studenter, hjemmeværende og pensjonister). Det kan antas at de fleste i disse gruppene har en presset økonomi, og kombinert med at vilkårene for fri rettshjelp er snevre er dette grupper som må anses å være i en utsatt situasjon når det kommer til ivaretagelse av sine rettigheter. I tillegg var 12 % av våre klienter deltidsarbeidende, en arbeidssituasjon som naturligvis også kan ha innvirkning på privatøkonomien.

I løpet av året har totalt 81 % av våre klienter som har saken sin inne til skriftlig behandling hos oss mottatt hjelp fra Jussformidlingen for første gang. Det viser at den hjelpen vi tilbyr favner om en stor andel nye mennesker hvert år, noe som kan tilsa at behovet for gratis rettshjelp er vedvarende og høyt. De resterende 19 % av våre øvrige klienter har tidligere mottatt bistand fra oss, og det viser at behovet for enkelte strekker seg utover bistand i et enkelttilfelle. Det kan være personer med levekårutfordringer eller individuelle forutsetninger som gjør det nødvendig med bistand flere ganger eller innenfor ulike rettsområder.

Vi bistår personer i hele landet, men med hovedtyngden av vårt arbeid er innenfor Vestlandet. Totalt 62 % av våre klienter som mottok muntlig veiledning i 2020 var bosatt i Vestland fylke. Av de sakene vi tok inn til videre skriftlig behandling utgjorde andelen 63 %. Statistikken fra 2020 viser imidlertid at om lag 25 % av klientene vi ga muntlig juridisk

veiledning var bosatt i Oslo eller Viken. Av de sakene vi tok inn til videre skriftlig behandling utgjorde andelen 16 %.

I 2020 fikk 151 personer uten norsk statsborgerskap, totalt 55 ulike nasjonaliteter, bistand fra oss i form av skriftlig behandling eller partrepresentasjon. Jussformidlingen har erfart at språkutfordringer kan være et hinder for å fremme sine krav og ivareta egne rettigheter. Eksempelvis er vedtak fra offentlige instanser vanligvis på norsk og har et språk som ikke brukes i det daglige blant folk flest. Det er heller ikke alle offentlige kontorer som tilbyr oversettelse eller tolkning av vedtakene. Dette gjør grupper som ikke snakker norsk særlige utsatte. Språkproblemer kan dessuten gjøre det vanskelig å finne frem i det ordinære, offentlige rettshjelpstilbudet. Jussformidlingen har gjennom Bergen kommune mulighet for å stille med tolk ved behov, noe som gjør at denne klientgruppen kan få bistand fra oss.

Det fremgår av statistikken ovenfor at kun 16 % av våre klienter opplyser om at hadde kontaktet advokat dersom de ikke hadde fått bistand fra Jussformidlingen. Dette er en nedgang fra 2019 da den samme gruppen utgjorde 24,35 % av alle klienter. Dette kan tyde på at Jussformidlingen dette året har klart å forbedre sin måloppnåelse ved å nå frem til personer som ikke vurderer advokathjelp som et alternativ til hjelpen vi tilbyr.

Totalt 54 % av klientene våre i 2020 opplyste om at de ikke vet hva de skulle ha gjort eller ville ha forholdt seg passiv dersom de ikke mottok bistand fra Jussformidlingen. At en så stor andel av våre klienter ser det som det mest realistiske alternativ å akseptere rettstap er alarmerende og viser viktigheten av den hjelpen vi tilbyr. Sammenlignet med 2019, hvor andelen da lå på 41,99 %, kan det tilsi at Jussformidlingen har forbedret sin måloppnåelse dette året ved å nå ut til flere i de gruppene som ikke klarer å ivareta sine interesser på egenhånd.

Samtidig sier denne statistikken også noe om behovet for en økning i omfanget av det offentliges tilbud om fri rettshjelp, spesielt siden 7 % har svart at de ville ha kontaktet et offentlig kontor som et alternativ til hjelp fra oss. Dette er en nedgang fra fjorårets tall på 8,82 %. Dette kan også tyde på at vår måloppnåelse ble forbedret i løpet av dette året, ettersom disse sakene ikke faller naturlig innenfor virkeområdet til offentlige kontorer. Jussformidlingen opplyser alltid om forvaltningens veiledningsplikt slik at potensielle klienter uttømmer den muligheten før vi eventuelt tar saken inn til behandling hos oss.

I løpet av 2020 har Jussformidlingen klart å opprettholde et stabilt og kvalitativt godt tilbud for målgruppen, selv under vanskelige arbeidsvilkår. Selv om den gjennomsnittlige kostnaden per sak har økt med 76kr sammenlignet med 2019 grunnet behandling av færre saker, viser den øvrige statistikken at Jussformidlingen i løpet av dette året har forbedret sin måloppnåelse på flere punkt. Til tross for at organisasjonen selv har undergått en rekke endringer og hatt flere utfordringer som følge av pandemien, og dette i en fra før krevende økonomisk situasjon, har vi likevel klart å bistå personer i vanskelige livssituasjoner og opprettholder vår etablerte rolle som et lavterskeltilbud for den gruppen mennesker som ikke kan motta annen form for rettshjelp.

***

Studentenes vilje til å legge ned tid, engasjement og arbeidskrefter langt utover det man kan forvente, er den viktigste årsaken til at Jussformidlingen i dag fremstår som en seriøs og profesjonell tilbyder av juridiske tjenester.

Michelle Danker
Daglig leder
Jussformidlingen

Vedlegg:

1. Jussformidlingens regnskap 2020
2. Kommentar til Jussformidlingens regnskap 2020 – Universitetet i Bergen

		Regnskap for 2020	Revidert budsjett 2020 (vedtatt november 2020)	Revidert budsjett 2020 (vedtatt mai 2020)	Note
					1
3 inntekter	3291 Diverse inntekter utenom avgiftsområdet	4 018 779	4 441 800	4 441 800	2
	Overført fra tidligere år	997 114	997 114	997 114	
	3237 Diverse refusjoner	818			
5 lønn	Sum	5 016 711	5 438 914	5 438 914	
	5001/5002 Fastlønn teknisk/administrative	459 243	455 000	455 000	
	5011 Lønn ekstrahjelp	2 216 963	2 216 000	2 216 000	
	5081 Påløpte feriepenger	321 144	320 520	320 520	
	5091 Periodisering av lønn	-39 213		-	
	5211 Fordel EK-tjenester	3 660		-	
	5251 Fordel gruppeleivsforsikring	1 000	1 300	1 300	
	5299 Motpost naturalytelser	-3 660		-	
	5401 Arbeidsgiveravgift av lønn	378 002	376 611	376 611	
	5411 Arbeidsgiveravgift av påløpte feriepenger	45 281	45 193	45 193	
	5421 Avsatt pensjonsinnskudd, arb.giv. andel	56 958	67 000	67 000	
	5431 Arbeidsgiveravgift av påløpt pensjonsinnskudd	8 031	11 000	11 000	
	5801 Refusjon av sykepenger			-	
	5802 Ref. ferie. av sykepenger			-	
	5890 Ref. aga syke/foreldrep.			-	
	5901 Gaver til ansatte	5 225	4 000	4 000	
	5941 Kompetanseheving		1 000	1 000	
	5961 Velferdstilskudd	71 238	100 000	100 000	
	5999 Andre personalkostnader			-	
	Sum	3 523 872	3 597 624	3 597 624	
	6361 Daglig renhold	4 387	3 000		
	6390 Andre kostnader drift lokaler	2 191	5 000		
	6410 Leie inventar/kontormaskiner (utskrifter)	18 493	20 000		
	6520 Programvare/dataprogrammer og lisensavtaler		5 000	60 000	
	6540 Kjøp inventar / kontormaskiner	121 531	110 000	110 000	
	6551 Kjøp Datautstyr	75 507	73 600	50 000	
	6570 Arbeidstøy og verneutstyr (markedstøy)	23 950	27 000		
	6580 Forbruksmaterieell lab., verksted, forskning mm. (diverse)	5 961	10 000		
	6515 Annet utstyr og materieell, kjøp		10 000	10 000	
	6662 Service/vedlikehold annet utstyr	15 913	16 000	5 000	
	6750 Kjøp av tjenester til løpende driftsoppgaver, IKT	21 239	22 000		
	6800 Kontorrekvisita	18 516	25 000	50 000	
	6820 Trykksaker/trykningsutgifter	3 281	3 000		
	6830 Annonser/kunngjøringer	3 721	2 560	1 160	
	6840 Aviser, bøker, tidsskrifter, noter, publik. etc.	12 351	15 000	15 000	
	6865 Kostnader møter, internkurs mv.	38 586	22 000	30 000	
	6861 Konferanse-, seminar- og kursutgifter	216 692	206 000	180 000	
	6891 Andre kontorutgifter	6 373	10 000	20 000	
	6900 Telefoni forbruk	8 140	35 000	35 000	
	6940 Porto	55 540	55 000	55 000	
	7131 Reise ikke oppg.pl. (refusjon)	4 930	10 000	60 000	
	7300 Salg og reklame	6 655	20 000	50 000	
	7410 Gaver	278	4 000	4 000	
	7503 Ulykkesforsikring	50 812	53 000	53 000	
	7771 Bankgebyr			0	
	7799 Diverse kostnader	8 518	10 000	10 000	
	Sum	723 565	772 160	798 160	
	9181 Belsastet kopieringsutgifter	23 975			
	9183 Belastet telefonutgifter	19 650	25 000		
	9184 Belastet interne datatjenester	10 990	11 000		
	Sum	54 615	36 000	0	
	Inntekter minus kostnader	714 659	1 069 130	1 043 130	
	Resultat	-282 455	72 016	46 016	

Inntekter 2020	3291 Diverse inntekter utenom avgiftsområdet
Statens sivilrettsforvaltning	4 000 000
Velferdstinget	125 000
Bergen kommune	191 800
Bergesenstiftelsen (utbetalt i 2019)	
Sum	4 316 800

Note 1: I tillegg til å revidere hver post i budsjettet, ble det i november også lagt til flere poster i budsjettet for å bidra til større likhet mellom budsjett og regnskap.

Note 2: I budsjettet var det ikke tatt høyde for tilbakebetalingskravet på 298.021kr, dette er imidlertid trukket fra inntektsgrunnlaget i regnskapet. Videre ble inntektsgrunnlaget for budsjettet beregnet ut fra at vi fikk beholde støtten for 2020 på 125.000kr fra Bergesenstiftelsen, som ble utbetalt i 2019, men det ble ikke tilfellet.

Differansen på 1 kr fra UiB sitt regnskap skyldes øreavrunding.

Justis- og beredskapsdepartementet

Dykkar ref

Vår ref

Dato

2012/5899-GRFL

21.01.2021

Kommentar om reknskapsføring av Jussformidlingen - 2020

Økonomiavdelinga ved Universitetet i Bergen (UiB) har ført rekneskapen til Jussformidlingen i 2020. Rekneskapen er ført i samsvar med gjeldande retningslinjer ved UiB og økonomireglementet i staten.

Jussformidlingen hadde ved inngangen til 2020 ei positiv overføring på 997 114 kroner. I 2020 hadde Jussformidlingen eit underskot på 282 456 kroner. Dette førte til at det akkumulerte overskotet vart redusert til 714 658 kroner i løpet av 2020.

Riksrevisjonen reviderer UiB sin rekneskap.

Venleg helsing

Per Arne Foshaug
økonomidirektør

Gry Flatabø
rådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikkje handskrivne signaturar.